

**ROZPORZĄDZENIE**  
**MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**  
**z dnia 2010 r.**  
**w sprawie służby przygotowawczej**

Na podstawie art. 98g ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.<sup>1)</sup>) zarządza się, co następuje:

**§ 1.** Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki, tryb i terminy powoływania do służby przygotowawczej, w tym wzór wniosku i dokumenty składane o powołanie do tej służby, oraz przypadki i terminy zwalniania z tej służby;
- 2) przebieg służby przygotowawczej, w tym przypadki, sposób i tryb opiniowania żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą oraz tryb składania zażaleń w sprawach przebiegu służby przygotowawczej;
- 3) regulamin kształcenia dla żołnierzy służby przygotowawczej, przebieg i czas trwania kształcenia.

**§ 2.** Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa - ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Siły Zbrojne – Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) wniosek – wniosek o powołanie do służby przygotowawczej;
- 4) komendant – rektora-komendanta uczelni wojskowej, komendanta szkoły podoficerskiej lub ośrodka szkolenia, w której żołnierz pełni służbę przygotowawczą;
- 5) dowódca – dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę przygotowawczą;
- 6) komisja – komisję przyjęcia do służby przygotowawczej;
- 7) wojskowy komendant uzupełnień – wojskowego komendanta uzupełnień, właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego

---

<sup>1)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 277, poz. 2742, z 2005 r. Nr 180, poz. 1496, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 107, poz. 732 i Nr 176, poz. 1242, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 180, poz. 1109, Nr 206, poz. 1288, Nr 208, poz. 1308 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 97, poz. 801, Nr 161, poz. 278, Nr 190, poz. 1474 i Nr 219, poz. 1706 oraz z 2010 r. Nr 107, poz. 679.

powyżej trzech miesięcy osoby ubiegającej się o powołanie do służby przygotowawczej;

8) żołnierz – żołnierza pełniącego służbę przygotowawczą.

**§ 3.** Powołanie do służby przygotowawczej pełnionej w kilku okresach, o której mowa w art. 98d ust. 1 ustawy, może nastąpić, gdy czas trwania studiów osoby ubiegającej się o powołanie do tej służby warunkuje jej ukończenie w trakcie tych studiów.

**§ 4. 1.** Osoba ubiegająca się o powołanie do służby przygotowawczej składa wniosek bezpośrednio do wojskowego komendanta uzupełnień.

2. Do wniosku załącza się następujące dokumenty:

1) odpis świadectwa ukończenia gimnazjum, szkoły średniej lub dyplomu ukończenia studiów wyższych – w zależności od korpusu, na potrzeby którego prowadzone będzie kształcenie;

2) życiorys;

3) odpis skrócony aktu urodzenia;

4) informację o osobie z Krajowego Rejestru Karnego;

5) inne dokumenty, mogące mieć wpływ na powołanie do służby przygotowawczej, w szczególności potwierdzające posiadane kwalifikacje, w tym certyfikaty językowe, świadectwa ukończenia szkół, kursów lub uzyskania specjalizacji zawodowych, zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu.

3. W przypadku osoby będącej studentem szkoły wyższej i ubiegającej się o powołanie do służby przygotowawczej pełnionej w kilku okresach, do wniosku, załącza się również zaświadczenie szkoły wyższej, o którym mowa w art. 50 ust. 4 ustawy.

4. Wnioski złożone w okresie trwania obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej oraz przeszkolenia wojskowego pozostawia się bez rozpatrzenia, informując o tym osobę ubiegającą się o powołanie do służby przygotowawczej.

5. Wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik Nr 1 do rozporządzenia.

**§ 5. 1.** Wojskowy komendant uzupełnień może złożyć osobie, o której mowa w art. 98a ust. 1 ustawy, pisemną propozycję ubiegania się o powołanie do tej służby, w zależności od potrzeb Sił Zbrojnych i posiadanej wiedzy o kwalifikacjach tej osoby przydatnych do tej służby i wykonywania obowiązków w ramach Narodowych Sił Rezerwowych.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, po wyrażeniu zgody na propozycję ubiegania się o powołanie do służby przygotowawczej, składa wniosek oraz zaświadczenie szkoły wyższej, o którym mowa w art. 50 ust. 4 ustawy, a w przypadku służby pełnionej w kilku okresach również dokument, o którym mowa w § 4 ust. 3.

**§ 6. 1.** Postępowanie rekrutacyjne dla osób, które złożyły wniosek, obejmuje:

1) analizę złożonych dokumentów, o których mowa w § 4 ust. 2 i 3, oraz danych zawartych w ewidencji wojskowej;

2) rozmowę kwalifikacyjną.

2. Postępowanie kwalifikacyjne ma charakter konkursowy, a podstawę rekomendacji w sprawach powołania danej osoby do służby przygotowawczej lub braku tej rekomendacji stanowią:
  - 1) wyniki nauczania oraz poziom kwalifikacji, wynikający z treści świadectw i innych dokumentów, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 1, 2 i 5, a także w przypadku osób, o których mowa w § 4 ust. 3, kierunek i rodzaj studiów;
  - 2) wynik rozmowy kwalifikacyjnej;
  - 3) potrzeby Sił Zbrojnych, w tym limit powołań do służby przygotowawczej i miejsc w szkole wojskowej lub charakter szkolenia.
3. Rozmowa kwalifikacyjna powinna mieć charakter oceniający:
  - 1) predyspozycje do kształcenia w szkole wojskowej lub ośrodku szkolenia na potrzeby określonego korpusu;
  - 2) motywacje do pełnienia służby przygotowawczej oraz wykonywania obowiązków w ramach Narodowych Sił Rezerwowych.
4. Postępowanie rekrutacyjne przeprowadza powołana rozkazem dziennym wojskowego komendanta uzupełnień komisja rekrutacyjna w składzie:
  - 1) przewodniczący;
  - 2) dwaj członkowie, w tym sekretarz.
5. W postępowaniu rekrutacyjnym może uczestniczyć, za zgodą wojskowego komendanta uzupełnień, z głosem doradczym przedstawiciel komendanta lub dowódcy jednostki wojskowej, w której osoba ubiegająca się o powołanie do służby przygotowawczej będzie pełniła tę służbę.
6. Z postępowania rekrutacyjnego sporządza się sprawozdanie zawierające rekomendację komisji rekrutacyjnej w sprawie powołania danej osoby do służby przygotowawczej lub wskazanie przyczyn braku takiej rekomendacji.

§ 7. Wojskowy komendant uzupełnień, niezwłocznie po otrzymaniu rekomendacji, o której mowa w § 6 ust. 6, kieruje osobę ubiegającą się o powołanie do służby przygotowawczej, nieposiadającej orzeczonej zdolności do czynnej służby wojskowej, do:

- 1) wojskowej komisji lekarskiej:
  - a) w celu wydania orzeczenia o jej zdolności do pełnienia czynnej służby wojskowej,
  - b) ponadto, w przypadku kandydatów do służby w Żandarmerii Wojskowej, w celu określenia zdolności do służby w Żandarmerii Wojskowej;
- 2) wojskowej pracowni psychologicznej – w celu wydania orzeczenia psychologicznego w zakresie braku przeciwwskazań do odbycia czynnej służby wojskowej.

§ 8. Wojskowy komendant uzupełnień umarza postępowanie prowadzone w sprawie powołania osoby, o której mowa w ust. 1, do służby przygotowawczej w przypadku:

- 1) negatywnego orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej lub wojskowej pracowni psychologicznej o zdolności do pełnienia czynnej służby wojskowej;
- 2) niestawienia się do wojskowej komisji lekarskiej, wojskowej pracowni psychologicznej lub na rozmowę kwalifikacyjną w określonym terminie i miejscu.

§ 9. 1. Powołanie do służby przygotowawczej następuje w terminach:

- 1) na potrzeby kształcenia w korpusie oficerów – w miesiącach: styczeń, kwiecień lub październik;
  - 2) na potrzeby kształcenia w korpusie podoficerów – w miesiącach: luty, maj lub listopad;
  - 3) na potrzeby kształcenia w korpusie szeregowych – w miesiącach: marzec, czerwiec lub grudzień;
  - 4) na potrzeby jej pełnienia w kilku okresach – w lipcu.
2. Powołanie do służby przygotowawczej następuje za pomocą kart powołania.
  3. W karcie powołania podaje się termin i miejsce stawienia się do służby przygotowawczej i zwolnienia z niej, a w przypadku jej pełnienia w kilku okresach również terminy stawienia się do niej oraz zwolnienia z niej w danym okresie.
  4. Na potrzeby służby przygotowawczej pełnionej w kilku okresach wojskowy komendant uzupełnień zawiadamia osobę powołaną do tej służby o terminie rozpoczęcia drugiego okresu pełnienia tej służby, wzywając ją do stawienia się w określonym terminie i miejscu do pełnienia tej służby w drodze wezwania w sprawie powszechnego obowiązku obrony, o którym mowa w art. 52 ust. 1 ustawy.
  5. Kartę powołania do służby przygotowawczej oraz wezwanie do jej pełnienia w drugim okresie wojskowy komendant uzupełnień doręcza osobie powołanej do tej służby nie wcześniej niż na dziewięćdziesiąt dni przed dniem stawienia się do służby przygotowawczej i nie później niż na czternaście dni przed tym dniem.
  6. O powołaniu do służby przygotowawczej i terminie stawienia się do jej pełnienia, w tym również jej pełnienia w kilku okresach, wojskowy komendant uzupełnień zawiadamia:
    - 1) komendanta;
    - 2) pracodawcę zatrudniającego osobę powołaną do służby przygotowawczej;
    - 3) rektora uczelni – w przypadku powołania do służby przygotowawczej pełnionej w kilku okresach osoby będącej studentem.
  7. Osobie powołanej do służby przygotowawczej, która z uzasadnionych przyczyn nie stawiła się do tej służby w terminie i miejscu określonym w karcie powołania, wojskowy komendant uzupełnień uchyla kartę powołania i w miarę możliwości wyznacza inny najbliższy termin.
  8. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio do osoby wezwanej do pełnienia drugiego okresu służby przygotowawczej.
  9. Osobę, która nie stawiła się do pełnienia drugiego okresu służby przygotowawczej lub wystąpiły okoliczności wyłączające możliwość pełnienia tej służby w drugim okresie, wojskowy komendant uzupełnień przenosi do rezerwy, jako żołnierza rezerwy, z dniem uchylenia wezwania lub powzięcia informacji o wystąpieniu takiej okoliczności.

**§ 10.** O stawieniu się lub niestawieniu się w szkole wojskowej lub ośrodku szkolenia osoby powołanej do pełnienia służby przygotowawczej komendant zawiadamia wojskowego komendanta uzupełnień.

**§ 11.** Ochotnicy posiadający uregulowany stosunek do służby wojskowej oraz osoby niepodlegające obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego, z dniem rozpoczęcia służby przygotowawczej stają się żołnierzami w czynnej służbie wojskowej.

**§ 12.** 1. Osobę, która stawiała się do pełnienia służby przygotowawczej, w tym do jej pełnienia w drugim okresie, przyjmuje się do szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia.

2. Przyjęcie osoby do szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia obejmuje:

- 1) potwierdzenie jej tożsamości;
- 2) ujęcie w ewidencji szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia;
- 3) przeprowadzenie badań lekarskich i zabiegów sanitarnohigienicznych;
- 4) umundurowanie i wyekwipowanie osobiste;
- 5) określenie specjalności wojskowej;
- 6) przydzielenie do pododdziału;
- 7) nadanie stopnia wojskowego i tytułu wojskowego;
- 8) dopełnienie obowiązku meldunkowego;
- 9) poinformowanie o możliwości i warunkach zawarcia kontraktu na wykonywanie obowiązków w ramach Narodowych Sił Rezerwowych.

3. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 7, nie prowadzi się wobec osoby stawiającej się do pełnienia służby przygotowawczej w drugim okresie jej pełnienia.

**§ 13.** 1. W celu przeprowadzenia przyjęcia, o którym mowa w § 12, komendant:

1) powołuje komisję w składzie:

a) przewodniczący – zastępca komendanta,

b) członkowie:

- oficer lub podoficer grupy osobowej administracji wojskowej,
- oficer korpusu osobowego logistyki,
- lekarz,
- oficer lub podoficer wychowawczy,
- psycholog-konsultant komendanta do spraw profilaktyki psychologicznej, jeżeli jest zatrudniony w szkole wojskowej lub ośrodku szkolenia;

2) określa obowiązki osób wchodzących w skład komisji;

3) organizuje punkt przyjęcia.

2. W skład komisji mogą zostać włączone, jako jej członkowie, inne osoby, w zależności od potrzeb i ustaleń komendanta.

3. Jeżeli w strukturze organizacyjnej szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia nie występują osoby wymienione w ust. 1 pkt 1, z wyjątkiem lekarza, komendant powołuje w skład komisji osoby wykonujące podobne zadania.

**§ 14.** Powołanie komisji, obowiązki osób wchodzących w jej skład oraz organizację punktu przyjęcia osób komendant stwierdza w rozkazie dziennym.

- § 15.** 1. Stawienie się osoby do pełnienia służby przygotowawczej, w tym do jej pełnienia w drugim okresie, komendant stwierdza w rozkazie dziennym oraz w książeczce wojskowej tej osoby. W rozkazie tym podaje się:
- 1) dzień, w którym osoba stawiała się do pełnienia służby przygotowawczej;
  - 2) imiona i nazwisko, rok urodzenia oraz imię ojca i numer PESEL tej osoby;
  - 3) adres zameldowania tej osoby na pobyt stały lub czasowy trwający ponad trzy miesiące;
  - 4) przydział żołnierza do pododdziału oraz wyznaczenie go na stanowisko służbowe lub powierzenie mu funkcji i określenie specjalności wojskowej;
  - 5) nadanie stopnia wojskowego i tytułu wojskowego.
2. Dzień stawienia się osoby w szkole wojskowej lub ośrodku szkolenia, stwierdzony w rozkazie dziennym komendanta, jest dniem rozpoczęcia pełnienia służby przygotowawczej.
- § 16.** Czas trwania kształcenia dla żołnierzy służby przygotowawczej obejmuje następujące okresy:
- 1) okres kształcenia podstawowego;
  - 2) okres kształcenia specjalistycznego, w tym praktyka dowódcza w jednostkach wojskowych, w przypadku żołnierzy kształconych na potrzeby korpusu oficerów i podoficerów.
- § 17.** 1. Żołnierze, niezależnie od ich przeznaczenia do poszczególnych korpusów, w początkowym okresie kształcenia w służbie przygotowawczej podlegają jednolitemu programowi przygotowującemu, w stopniu podstawowym, do pełnienia czynnej służby wojskowej.
2. Żołnierze, którzy wcześniej nie pełnili czynnej służby wojskowej, po upływie trzech tygodni od rozpoczęcia kształcenia składają przysięgę wojskową.
3. Po zakończeniu początkowego okresu kształcenia podstawowego żołnierze kształcący się na:
- 1) oficerów i podoficerów – odbywają kształcenie specjalistyczne w szkołach wojskowych, przygotowujące ich do objęcia obowiązków, odpowiednio na szczeblu dowódcy plutonu lub drużyny;
  - 2) szeregowych – odbywają kształcenie specjalistyczne w ośrodkach szkolenia oraz w razie potrzeby w jednostkach wojskowych.
4. Regulamin kształcenia żołnierzy służby przygotowawczej określa załącznik Nr 2 do rozporządzenia.
- § 18.** 1. Na zakończenie kształcenia, o którym mowa w § 17 ust. 3, żołnierze składają przed komisją egzaminacyjną powołaną przez komendanta lub dowódcę, egzamin odpowiednio:
- 1) końcowy – kształcący się na szeregowego;
  - 2) na podoficera – kształcący się na podoficera;
  - 3) na oficera – kształcący się na oficera.

2. Powołanie komisji egzaminacyjnej oraz jej skład, komendant lub dowódca stwierdza w rozkazie dziennym.
3. Żołnierzom, którzy zdali egzamin, o którym mowa w ust. 1, komendant lub dowódca nadaje specjalność wojskową, zgodnie z którą byli kształceni, i mianuje na stopień wojskowy:
  - 1) starszego szeregowego – z jednoczesnym przeznaczeniem żołnierza do mianowania na pierwszy stopień podoficerski, po odbyciu dodatkowych ćwiczeń wojskowych, jeżeli byli kształceni na potrzeby korpusu podoficerów;
  - 2) kaprała – z jednoczesnym przeznaczeniem żołnierza do mianowania na pierwszy stopień oficerski, po odbyciu dodatkowych ćwiczeń wojskowych, jeżeli byli kształceni na potrzeby korpusu oficerów.
4. Żołnierze pełniący służbę przygotowawczą w ramach kształcenia na potrzeby korpusu oficerów mogą być mianowani na stopień starszego szeregowego (starszego marynarza) – przez komendanta, nie wcześniej niż po upływie połowy czasu trwania służby przygotowawczej, za uzyskiwanie pozytywnych wyników w szkoleniu i dyscyplinie.
5. Żołnierzy, którzy nie zdali egzaminu, o którym mowa w ust. 1, komendant lub dowódca zwalnia ze służby przygotowawczej i przenosi do rezerwy, jako żołnierzy rezerwy, w stopniu szeregowego.
6. Egzamin, o którym mowa w ust. 1, składa się z części teoretycznej i praktycznej.
7. Celem egzaminu jest sprawdzenie wiedzy i umiejętności wojskowych żołnierzy, wymaganych na określonych stanowiskach służbowych w jednostkach wojskowych w poszczególnych korpusach osobowych, grupach osobowych i specjalnościach wojskowych.
8. Zakres sprawdzanych podczas egzaminu zagadnień wynika z programów kształcenia żołnierzy służby przygotowawczej.
9. Żołnierze zdają egzaminy w terminach określonych planem przeprowadzenia egzaminu.

**§ 19.** W czasie kształcenia specjalistycznego, o którym mowa w § 17 ust. 3, lub w drugim okresie pełnienia służby przygotowawczej, żołnierze mogą składać wnioski o zawarcie kontraktu na wykonywanie obowiązków w ramach Narodowych Sił Rezerwowych.

- § 20.**
1. Żołnierzy, którzy pełnią służbę przygotowawczą w kilku okresach, kształci się na potrzeby korpusu podoficerów.
  2. Służbę przygotowawczą, o której mowa w ust. 1, pełni się w dwóch okresach, z tego:
    - 1) w pierwszym okresie trwającym do trzech miesięcy;
    - 2) w drugim okresie trwającym do dwóch miesięcy.
  3. Z dniem stawienia się do pierwszego okresu pełnienia służby przygotowawczej żołnierze, o których mowa w ust. 1, otrzymują stopień szeregowego i tytuł kadeta.
  4. Okresy służby przygotowawczej pełnione są w dwóch kolejnych następujących po sobie latach studiów w czasie letnich przerw wakacyjnych.

- § 21.** 1. Żołnierze, którzy pełnią służbę przygotowawczą w kilku okresach, zdają egzamin na podoficera, o którym mowa w § 18 ust. 1 pkt 2, na zakończenie drugiego okresu kształcenia.
2. Żołnierzy, którzy zdali egzamin na podoficera, komendant mianuje na stopień wojskowy starszego szeregowego – z dniem zwolnienia z drugiego okresu pełnienia służby przygotowawczej, z jednoczesnym przeznaczeniem żołnierza do mianowania na pierwszy stopień podoficerski, po odbyciu dodatkowych ćwiczeń wojskowych.
3. Żołnierzy, którzy nie zdali egzaminu, o którym mowa w ust. 1, komendant zwalnia ze służby przygotowawczej i przenosi do rezerwy, jako żołnierzy rezerwy, w posiadanym przez nich stopniu wojskowym.
4. Żołnierze, którzy nie ukończyli pierwszego okresu kształcenia, nie podlegają wezwaniu do pełnienia drugiego okresu służby przygotowawczej.
- § 22.** 1. Żołnierze mogą być przenoszani, z urzędu lub na ich wniosek, do innej szkoły wojskowej, ośrodka szkolenia lub jednostki wojskowej, jeżeli względy służbowe na to pozwalają.
2. Przeniesienie żołnierza z urzędu, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić:
- 1) ze względów szkoleniowych;
  - 2) w celu uzupełnienia potrzeb etatowych innych szkół wojskowych, ośrodków szkolenia lub jednostek wojskowych;
  - 3) w razie rozformowania szkoły wojskowej, ośrodka szkolenia lub jednostki wojskowej;
  - 4) w razie zmniejszenia stanu etatowego szkoły wojskowej, ośrodka szkolenia lub jednostki wojskowej;
  - 5) w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach.
- § 23.** Przeniesienie, o którym mowa w § 22 ust. 1, następuje na podstawie rozkazu komendanta lub dowódcy jednostki wojskowej, za zgodą szefa komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej w sprawach organizacji i uzupełnień.
- § 24.** 1. Wniosek o przeniesienie do innej szkoły wojskowej, ośrodka szkolenia lub jednostki wojskowej żołnierz wnosi drogą służbową do komendanta lub dowódcy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, komendant lub dowódca przesyła drogą służbową do szefa komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej w sprawach organizacji i uzupełnień wraz ze swoją opinią. Do wniosku załącza się odpis wtórnika karty ewidencyjnej oraz karty wyróżnień żołnierza i karty ukarania żołnierza.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, rozpatruje się niezwłocznie po jego otrzymaniu.
4. Zgodę, o której mowa w § 23, udziela się, jeżeli są takie potrzeby Sił Zbrojnych.
- § 25.** 1. Komendant lub dowódca zwalnia żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą, z czynnej służby wojskowej, w ostatnim dniu czasu trwania tej służby.



2. Żołnierzy, którzy pełnią służbę przygotowawczą w kilku okresach, komendant zwalnia z tej służby w ostatnim dniu czasu trwania pierwszego okresu.
3. Jednocześnie ze zwolnieniem żołnierza z czynnej służby wojskowej komendant lub dowódca przenosi tego żołnierza do rezerwy, nadając mu tytuł żołnierza rezerwy.
4. Żołnierzy, zwolnionych ze służby przygotowawczej przed upływem czasu jej trwania, komendant lub dowódca przenosi do rezerwy, jako żołnierzy rezerwy, w posiadanym przez nich stopniu wojskowym, o ile złożyli przysięgę wojskową i nadal podlegają obowiązkowi służby wojskowej.
5. O zwolnieniu żołnierza z czynnej służby wojskowej oraz o przeniesieniu żołnierza do rezerwy, komendant lub dowódca zawiadamia wojskowego komendanta uzupełnień, a w przypadku zwolnienia studenta, w tym z pierwszego okresu pełnienia służby przygotowawczej, wojskowy komendant uzupełnień powiadamia również rektora danej uczelni.

- § 26.** 1. Zwolnienie żołnierza ze służby przygotowawczej lub zwolnienie z pierwszego okresu pełnienia tej służby, komendant lub dowódca stwierdza w rozkazie dziennym oraz w książeczce wojskowej żołnierza.
2. Komendant lub dowódca zawiadamia o zwolnieniu żołnierza ze służby przygotowawczej lub z pierwszego okresu pełnienia tej służby, odpowiednio w przypadku:
    - 1) przebywania żołnierza w zakładzie opieki zdrowotnej – kierownika tego zakładu oraz żołnierza;
    - 2) tymczasowego aresztowania żołnierza – właściwy sąd lub prokuratora wojskowego oraz żołnierza.

- § 27.** 1. Żołnierz zwolniony ze służby przygotowawczej, z dniem tego zwolnienia traci tytuł:
- 1) elewa – jeżeli był kształcony na potrzeby korpusu szeregowych;
  - 2) kadeta – jeżeli pełnił służbę przygotowawczą w kilku okresach i nie stawił się do drugiego okresu jej pełnienia w określonym czasie i miejscu;
  - 3) kadeta lub podchorążego – jeżeli został zwolniony w przypadkach, o których mowa w art. 98e ust. 2 ustawy.
2. Utratę tytułów, o których mowa w ust. 1, komendant lub dowódca stwierdza w rozkazie dziennym oraz w ewidencji wojskowej i książeczce wojskowej żołnierza.
  3. Utrata tytułu kadeta lub podchorążego następuje również z dniem:
    - 1) mianowania na pierwszy stopień wojskowy w korpusie podoficerów – w przypadku osoby posiadającej tytuł kadeta;
    - 2) mianowania na pierwszy stopień wojskowy w korpusie oficerów – w przypadku osoby posiadającej tytuł podchorążego.
  4. Żołnierz zwolniony ze służby przygotowawczej, przed upływem czasu jej trwania, nie podlega powołaniu do dalszego czasu pełnienia tej służby, a w przypadku służby przygotowawczej pełnionej w kilku okresach, również wezwaniu do pełnienia drugiego okresu tej służby.

**§ 28.** Żołnierz podlega opiniowaniu służbowemu w formie opinii służbowej lub oceny służbowej.

**§ 29.** 1. Opinię służbową sporządza się:

- 1) w przypadkach, o których mowa w art. 98e ust. 2 ustawy;
  - 2) na żądanie sądu, prokuratury, Żandarmerii Wojskowej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego oraz komendanta lub dowódcy albo przełożonego tego komendanta lub dowódcy;
  - 3) na wniosek rzecznika dyscyplinarnego na potrzeby toczącego się postępowania dyscyplinarnego;
  - 4) na wniosek dowódcy jednostki wojskowej właściwego do zawarcia kontraktu na wykonywanie obowiązków w ramach Narodowych Sił Rezerwowych;
  - 5) na wniosek żołnierza.
2. Opinię służbową sporządza w formie pisemnej bezpośredni przełożony żołnierza.
3. Opinia służbowa o żołnierzu powinna zawierać ocenę przebiegu jego dotychczasowej służby przygotowawczej, w tym ocenę wykonywania zadań służbowych i przestrzegania dyscypliny wojskowej, a także określać cechy osobowe oraz predyspozycje i uzdolnienia.

**§ 30.** 1. Żołnierz zwalniany ze służby przygotowawczej, podlega ocenie służbowej.

2. W przypadku żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą w kilku okresach ocenę służbową sporządza się również po zakończeniu pierwszego okresu jej pełnienia.
3. Ocenę służbową sporządza w formie pisemnej bezpośredni przełożony żołnierza.
4. W ocenie służbowej ujmuje się informacje przydatne przy określeniu możliwości dalszego wykorzystania żołnierza rezerwy w ramach powszechnego obowiązku obrony, w tym w szczególności na potrzeby Narodowych Sił Rezerwowych. Informacje te zamieszcza się we wtórniku karty ewidencyjnej.

**§ 31.** 1. Opinia służbowa i ocena służbowa powinny być rzetelne, obiektywne i sprawiedliwe.

2. Treść opinii służbowej i oceny służbowej jest dostępna wyłącznie dla żołnierza, którego dotyczy, jego przełożonych oraz wojskowego komendanta uzupełnień, a także w przypadku:
  - 1) opinii służbowej – dla wojskowej komisji lekarskiej, wojskowej pracowni psychologicznej, rzecznika dyscyplinarnego oraz organów, o których mowa w § 29 ust. 1 pkt 2-4, na potrzeby prowadzonych postępowań;
  - 2) oceny służbowej – dla dowódcy jednostki wojskowej, na potrzeby prowadzonych przez niego czynności służbowych.
3. Treści opinii służbowej i oceny służbowej żołnierza nie podaje się do wiadomości publicznej.
4. Zapoznanie żołnierza z treścią opinii służbowej powinno nastąpić nie później, niż w terminie siedmiu dni od dnia jej sporządzenia, a z treścią oceny służbowej nie

później, niż w dniu zwolnienia żołnierza ze służby przygotowawczej. Zapoznanie żołnierza przebywającego na leczeniu w zakładzie opieki zdrowotnej lub tymczasowo aresztowanego z treścią opinii lub oceny służbowej następuje za pośrednictwem kierownika tego zakładu.

5. Opiniowanemu żołnierzowi przysługuje prawo wniesienia zażalenia od opinii lub oceny służbowej do wyższego przełożonego, w terminie siedmiu dni od dnia zapoznania się z nią.
6. Zażalenia od wydanej opinii lub oceny służbowej wniesione po terminie, o którym mowa w ust. 5, pozostawia się bez rozpatrzenia, o czym informuje się żołnierza, którego ta opinia lub ocena dotyczy.
7. Zażalenie wnosi się na piśmie wraz z uzasadnieniem za pośrednictwem przełożonego, który wydał opinię służbową lub ocenę służbową.
8. W przypadku, gdy przełożony, o którym mowa w ust. 7, uzna w całości zażalenie żołnierza za zasadne, zmienia treść zaskarżonej opinii służbowej lub oceny służbowej zgodnie z żądaniem żołnierza. Taka opinia służbowa lub ocena służbowa jest ostateczna.
9. Przełożony, o którym mowa w ust. 7, w razie nieuwzględnienia zażalenia żołnierza przekazuje to zażalenie wyższemu przełożonemu wraz z zaskarżoną opinią służbową lub oceną służbową oraz swoim stanowiskiem w tej sprawie niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od jego otrzymania. Przełożony nie ma obowiązku z urzędu zapoznania żołnierza z tym stanowiskiem.
10. Wyższy przełożony może zaskarżoną opinię służbową lub ocenę służbową:
  - 1) utrzymać w mocy;
  - 2) zmienić lub uzupełnić;
  - 3) uchylić i wydać nową;
  - 4) uchylić, jeżeli brak było podstaw prawnych do jej wydania.
11. Ze swoim rozstrzygnięciem wyższy przełożony zapoznaje żołnierza oraz przełożonego, o którym mowa w ust. 7.

**§ 32.** Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER OBRONY NARODOWEJ**

## UZASADNIENI

Projekt rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie służby przygotowawczej stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 98g ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 161, poz. 1278).

Projekt ten jest konsekwencją zmian dokonanych w przedmiotowej ustawie, polegających na wprowadzeniu ochotniczej służby wojskowej w ramach Narodowych Sił Rezerwowych, dla żołnierzy rezerwy posiadających nadane przydziały kryzysowe. Dla realizacji tego celu (pozyskania i przygotowania przyszłych żołnierzy NSR) wprowadzono nową formę czynnej służby wojskowej – służbę przygotowawczą, która to przeznaczona jest głównie dla ochotników, niepełniących do tej pory służby wojskowej w jakiegokolwiek formie. W zależności od posiadanego przez ochotników do tej służby wykształcenia zróżnicowano ich kształcenie, z przeznaczeniem do korpusu oficerów, podoficerów i szeregowych. Ustalono też różne miejsca i okresy kształcenia dla tych grup ochotników.

Służba przygotowawcza nie będzie realizowana w okresie trwania obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Stosunek służbowy służby przygotowawczej powstaje w drodze powołania, na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do tej służby. Do służby przygotowawczej może być powołana osoba niekarana za przestępstwo umyślne, posiadająca obywatelstwo polskie, odpowiednią zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia czynnej służby wojskowej, wiek co najmniej osiemnastu lat i odpowiednie wykształcenie. Wymagane jest wykształcenie: co najmniej wyższe w przypadku kształcenia na potrzeby korpusu oficerów, co najmniej średnie w przypadku kształcenia na potrzeby korpusu podoficerów i co najmniej gimnazjalne w przypadku kształcenia na potrzeby korpusu szeregowych.

Osoby ubiegające się o powołanie do służby przygotowawczej będą składać wnioski do wojskowych komendantów uzupełnień, przedstawiając jednocześnie świadectwa (dyplomy) ukończenia szkoły (studiów) wraz z życiorysem, skróconym odpisem aktu urodzenia, informacją z Krajowego Rejestru Karnego oraz inne dokumenty, które będą uwzględnione w postępowaniu rekrutacyjnym.

Przyjęcie do służby przygotowawczej następuje po spełnieniu określonych kryteriów, w wyniku pozytywnej rekomendacji komisji rekrutacyjnej oraz po stwierdzeniu posiadania przez kandydata orzeczonej zdolności do czynnej służby wojskowej. Postępowanie rekrutacyjne będzie prowadzić powołana przez wojskowego komendanta uzupełnień komisja rekrutacyjna. W postępowaniu tym będzie mógł również uczestniczyć za zgodą wojskowego komendanta uzupełnień, z głosem doradczym, przedstawiciel komendanta szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia oraz dowódcy jednostki wojskowej. Postępowanie rekrutacyjne będzie miało charakter konkursowy obejmujący analizę dokumentów dotyczących kandydata oraz rozmowę kwalifikacyjną, a kończyło się będzie wydaniem rekomendacji dotyczącej zasadności powołania danej osoby do służby przygotowawczej lub wskazaniem przyczyn braku takiej rekomendacji.

W postępowaniu rekrutacyjnym, na potrzeby wydania rekomendacji w sprawie powołania danej osoby do służby przygotowawczej, będą uwzględniane potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym limit powołań do służby przygotowawczej i miejsc w szkole wojskowej lub ośrodku szkolenia. Limit powołań do służby przygotowawczej określa corocznie Rada Ministrów w drodze rozporządzenia wydawanego na podstawie art. 57 wymienionej ustawy, natomiast stosownie do tego limitu będzie określana – decyzją Ministra Obrony Narodowej – liczba miejsc przyjęć do służby przygotowawczej w poszczególnych szkołach wojskowych i ośrodkach szkolenia. W zakresie kryterium potrzeb Sił Zbrojnych RP będą również uwzględniane zasoby rezerw osobowych w określonych specjalnościach wojskowych i zapotrzebowania na ich uzupełnienie w ramach Narodowych Sił Rezerwowych oraz na wypadek ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Dopiero w wyniku pozytywnej rekomendacji komisji rekrutacyjnej będą realizowane dalsze czynności w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego, jak skierowanie kandydata do wojskowej komisji lekarskiej oraz wojskowej pracowni psychologicznej.

Powyższe postępowanie zakończy się decyzją administracyjną wojskowego komendanta uzupełnień w sprawie powołania kandydata do służby przygotowawczej (wydaniem karty powołania, odmową powołania lub umorzeniem postępowania).

Postępowanie rekrutacyjne będzie miało zatem charakter konkursowy, z uwzględnieniem limitów miejsc. Zakwalifikowanie kandydata do służby stanie się podstawą wydania przez wojskowego komendanta uzupełnień karty powołania do służby przygotowawczej oraz skierowania do odbycia szkolenia.

Kształcenie żołnierzy służby przygotowawczej będzie realizowane na potrzeby korpusu oficerów w uczelniach wojskowych, podoficerów w szkołach podoficerskich, szeregowych w ośrodkach szkolenia. Żołnierzy służby przygotowawczej korpusu szeregowych będzie można szkolić także w jednostkach wojskowych.

Z dniem rozpoczęcia pełnienia służby żołnierze służby przygotowawczej otrzymają tytuły podchorążego, jeżeli będą kształcili się na oficerów, kadeta, jeżeli będą kształcili się na podoficerów i elewa, jeżeli będą kształcili się na szeregowych.

O stawieniu się do szkolenia osób powołanych do służby przygotowawczej komendanci ośrodków szkolenia lub szkół wojskowych powiadomią właściwego wojskowego komendanta uzupełnień. Osoby powołane do służby przygotowawczej będą pełniły tę służbę od dnia stawienia się w ośrodku szkolenia lub szkole wojskowej.

Okres szkolenia w ramach służby przygotowawczej będzie wynosił:

- dla żołnierza kształcącego się na oficera do sześciu miesięcy;
- dla żołnierza kształcącego się na podoficera do pięciu miesięcy;
- dla żołnierza kształcącego się na szeregowego do czterech miesięcy.

Program szkolenia w ramach służby przygotowawczej będzie zawierał treści, których opanowanie jest niezbędne do objęcia pierwszych stanowisk w korpusach kadry i korpusach osobowych. Szkolenie w pierwszych tygodniach (szkolenie podstawowe) będzie jednakowe dla wszystkich. W kolejnych okresach szkolenia kandydaci na oficerów zostaną przygotowani do wykonywania obowiązków na stanowiskach dowódcy plutonu, bądź równorzędnych, natomiast kandydaci na podoficerów na stanowiskach dowódcy drużyny. Kandydaci do korpusu szeregowych przeznaczeni do obsadzenia stanowisk wymagających dodatkowego przeszkolenia będą objęci szkoleniem specjalistycznym.

Kandydaci do służby w NSR będą mieli możliwość odbycia służby przygotowawczej jeszcze w czasie trwania studiów. W tym przypadku służba przygotowawcza studentów będzie mogła być realizowana etapowo, w dwóch kolejnych okresach wakacyjnych. Zdobywanie dalszych umiejętności praktycznych i ich doskonalenie nastąpi w ramach NSR.

Żołnierze kształceni w czasie służby przygotowawczej otrzymają świadczenia i nabędą uprawnienia porównywalne do posiadanych przez żołnierzy służby kandydackiej.

Szkolenie w ramach służby przygotowawczej będzie zakończone egzaminem. Osobom, które ukończyły służbę przygotowawczą z wynikiem pozytywnym wojskowi komendanci uzupełnień będą mogli nadawać przydziały kryzysowe w jednostkach wojskowych, w których będą pełnić służbę w ramach NSR na podstawie ochotniczo zawartych przez te osoby kontraktu. Żołnierze ci będą mianowani: podchorążowie na stopień kaprała, kadeci na stopień starszego szeregowego. Mianowanie na pierwszy stopień oficerski lub podoficerski, będzie mogło nastąpić po odbyciu określonego czasu służby wojskowej w ramach NSR.

W przypadku zwolnienia z pełnienia służby przygotowawczej (w tym na własną prośbę) lub odmowy przyjęcia przydziału kryzysowego, nie będą zobowiązani do zwrotu kosztów szkolenia.

Żołnierzy zwalnianych ze służby przygotowawczej, z dniem tego zwolnienia, komendant szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia albo dowódca jednostki wojskowej będzie przenosił do rezerwy. Osoby te otrzymają tytuł żołnierza rezerwy oraz prawo posiadania stopnia wojskowego. Podkreślenia wymaga, że takich uprawnień nie posiadają już osoby przenoszone do rezerwy podczas kwalifikacji wojskowej.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Obrony Narodowej. Po udostępnieniu projektu rozporządzenia w Biuletynie Informacji Publicznej nie zgłosiły się podmioty zainteresowane pracami nad nim.

## **OCENA SKUTKÓW REGULACJI**

### **1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja**

Projektowana regulacja dotyczy resortu obrony narodowej i będzie miała wpływ na działalność szkół wojskowych, ośrodków szkolenia i jednostek wojskowych, w których będzie przeprowadzane kształcenie do poszczególnych korpusów kadry.

Projekt rozporządzenia odnosi się też do wojskowych komendantów uzupełnień właściwych do prowadzenia postępowania rekrutacyjnego i powoływania do służby przygotowawczej.

W zakresie osobowym projektowane przepisy odnoszą się też do osób, które są zainteresowane pełnieniem służby przygotowawczej oraz do żołnierzy pełniących tę służbę.

## **2. Konsultacje społeczne**

Ze względu na specyfikę regulacji zaniechano przeprowadzenia konsultacji społecznych.

## **3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu oraz sektora finansów publicznych**

Przyjęte rozwiązania nie mają bezpośredniego wpływu na wydatki z budżetu państwa oraz sektor finansów publicznych. Służba przygotowawcza została bowiem wprowadzona w drodze ustawy, w której uzasadnieniu został określony wpływ tych regulacji na budżet państwa. Odnosząc się natomiast do zakresu regulacji projektu rozporządzenia wyjaśnienia wymaga, że skutki finansowe regulacji dotyczącej tej służby w zakresie wydatków związanych z jej funkcjonowaniem szacuje się w kwocie ok. 238,4 mln zł, z czego płace i pochodne wynoszą ok. 95,5 mln zł a świadczenia rzeczowe (min. żywienie, umundurowanie, leczenie, zakwaterowanie) 142,9 mln zł.

Wydatki związane z funkcjonowaniem tej formy służby zostaną uwzględnione w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej. Kalkulację powyższych wydatków przeprowadzono przyjmując następujące założenia w zakresie wielkości stanów osobowych:

- 1) stany osobowe szkolonych rocznie:
  - a) szeregowych – 7050 osób, cykl szkolenia 4 miesiące,
  - b) podoficerów – 3700 osób, cykl szkolenia 5 miesięcy,
  - c) oficerów – 2200 osób, cykl szkolenia 6 miesięcy;
- 2) średnioroczny stan osobowy – ok. 5000 osób.

Faktyczna liczba żołnierzy i zarazem koszty funkcjonowania służby przygotowawczej zależą od limitu powołań ustalonego przez Radę Ministrów w rozporządzeniu wydawanym corocznie na podstawie art. 57 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej. Wielkość limitu powołań będzie ściśle uwarunkowana możliwościami budżetowymi resortu Obrony Narodowej oraz potrzebami Sił Zbrojnych RP w konkretnym roku.

## **4. Wpływ regulacji na rynek pracy**

Zaproponowane rozwiązania nie będą miały wpływu na rynek pracy, ze względu na niewielką skalę przyjęć do tej służby. Ponadto, rozwiązania te nie wiążą się z powstaniem lub likwidacją stanowisk pracy.

## **5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw**

Niniejsza regulacja nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki.

## **6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów:**

Przyjęte w projekcie rozwiązania nie mają wpływu na sytuację i rozwój regionów.

*Za zgodność pod względem prawnym i redakcyjnym*

**Załącznik nr 1**

Miejscowość .....

Data .....

**WNIOSEK  
O POWOŁANIE DO SŁUŻBY PRZYGOTOWAWCZEJ**

Ja, niżej podpisany/-na .....,  
(imię i nazwisko, imię ojca)

urodzony/-na .....,  
(data i miejsce urodzenia, numer ewidencyjny PESEL)

zamieszkały/-ła .....,  
(dokładny adres zamieszkania, kod pocztowy, nr telefonu)

.....  
(dokładny adres do korespondencji, kod pocztowy, nr telefonu)

zwracam się do Wojskowego Komendanta Uzpełnień w .....,  
(nazwa właściwego WKU)

o powołanie mnie w trybie ochotniczym do pełnienia służby przygotowawczej na  
potrzeby kształcenia w korpusie .....

Do wniosku załączam:

- 1) świadectwo posiadanego wykształcenia;
- 2) życiorys;
- 3) odpis skrócony aktu urodzenia;
- 4) informację o osobie z Krajowego Rejestru Karnego;
- 5) inne dokumenty, potwierdzające posiadane kwalifikacje:

.....  
.....  
.....

.....  
(podpis wnioskodawcy)



## REGULAMIN KSZTAŁCENIA ŻOŁNIERZY SŁUŻBY PRZYGOTOWAWCZEJ

### Spis treści

- A. Przepisy ogólne
- B. Organizacja kształcenia
- C. Warunki zaliczania poszczególnych okresów kształcenia
- D. Zakończenie kształcenia

#### **A. Przepisy ogólne**

1. Regulamin kształcenia żołnierzy służby przygotowawczej określa:
  - 1) przebieg i czas trwania kształcenia w zależności od korpusu kadry, na potrzeby którego żołnierz będzie kształcony, uwzględniając potrzebę optymalizacji efektów tego kształcenia;
  - 2) tryb i warunki zaliczania poszczególnych okresów kształcenia, w tym praktyk dowódczych oraz zdawania egzaminów końcowych.
2. Żołnierze przyjęci do szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia stają się słuchaczami tej szkoły lub ośrodka i otrzymują z dniem rozpoczęcia kształcenia bez szczególnego nadania odpowiedni tytuł, zgodnie z art. 98c ustawy.
3. Czas trwania służby przygotowawczej wynosi:
  - 1) dla żołnierza kształcącego się na oficera – do sześciu miesięcy;
  - 2) dla żołnierza kształcącego się na podoficera – do pięciu miesięcy;
  - 3) dla żołnierza kształcącego się na szeregowego – do czterech miesięcy.
4. Czas trwania służby przygotowawczej pełnionej przez studentów, obejmuje dwa okresy w czasie letnich przerw wakacyjnych i wynosi:
  - 1) w pierwszym okresie – do trzech miesięcy;
  - 2) w drugim okresie – do dwóch miesięcy.
5. Rozpoczęcie kształcenia przeprowadza się zgodnie z ceremoniałem wojskowym w sposób uroczysty, w terminie określonym przez komendanta szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia.
6. Służba przygotowawcza w szkole wojskowej lub ośrodku szkolenia polega na:
  - 1) uczestniczeniu w procesie kształcenia, zgodnie z programami kształcenia;
  - 2) wykonywaniu zadań służbowych wynikających z charakteru i potrzeb funkcjonowania szkoły lub ośrodka szkolenia (jednostki wojskowej).
7. W przypadku żołnierzy kształcących się odpowiednio na oficerów lub podoficerów, celami kształcenia są:
  - 1) przygotowanie podchorążych (kadetów) do dowodzenia plutonem (drużyną), natomiast elewów do wykonywania zadań na stanowiskach służbowych przewidzianych dla szeregowych;

- 2) przekazanie żołnierzom wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań na stanowiskach służbowych w jednostkach wojskowych.

## **B. Organizacja kształcenia**

1. Szkoła wojskowa lub ośrodek szkolenia kształci żołnierzy służby przygotowawczej dla potrzeb Narodowych Sił Rezerwowych, zgodnie z programami kształcenia, w określonych korpusach osobowych.
2. Kształcenie żołnierzy prowadzone jest w systemie kursów.
3. Czas trwania kształcenia dla żołnierzy służby przygotowawczej określony w art. 98d ustawy jest podzielony na dwa okresy:
  - 1) okres kształcenia podstawowego;
  - 2) okres kształcenia specjalistycznego, z praktyką dowódczą w jednostkach wojskowych, która dotyczy tylko żołnierzy kształconych na potrzeby korpusu oficerów i podoficerów.
4. Okres kształcenia podstawowego jest jednakowy dla wszystkich żołnierzy kształconych w poszczególnych korpusach kadry i wynosi do trzech miesięcy.
5. Czas trwania okresu kształcenia specjalistycznego jest zróżnicowany i wynosi:
  - 1) dla żołnierza kształcącego się na oficera – do trzech miesięcy, łącznie z praktyką dowódczą w jednostce wojskowej;
  - 2) dla żołnierza kształcącego się na podoficera – do dwóch miesięcy, łącznie z praktyką dowódczą w jednostce wojskowej;
  - 3) dla żołnierza kształcącego się na szeregowego – do jednego miesiąca.
6. Kształcenie w szkole wojskowej lub ośrodku szkolenia organizuje komendant.
7. Programy kształcenia opracowuje komendant w celu uzyskania przez żołnierzy wymaganych kwalifikacji w poszczególnych korpusach i grupach osobowych.
8. Programy kształcenia żołnierzy służby przygotowawczej zatwierdza:
  - 1) Dyrektor Departamentu właściwego do spraw szkolnictwa wojskowego - dla żołnierzy kształconych na potrzeby korpusu oficerów;
  - 2) bezpośredni przełożony - dla żołnierzy kształconych na potrzeby korpusu podoficerów lub szeregowych.
9. Program kształcenia obejmuje:
  - 1) ogólne cele kształcenia;
  - 2) cele kształcenia w poszczególnych przedmiotach;
  - 3) rozliczenie godzin;
  - 4) szczegółowe treści w poszczególnych przedmiotach;
  - 5) wskazówki organizacyjno-metodyczne;
  - 6) orientacyjną kalkulację zaopatrzenia w materiały i środki niezbędne do realizacji programu kształcenia.
10. Kształcenie w szkole wojskowej lub ośrodku szkolenia w zależności od specjalności wojskowej obejmuje:
  - 1) zajęcia programowe i fakultatywne;
  - 2) szkolenie i ćwiczenia w warunkach poligonowych;
  - 3) ćwiczenia taktyczno – bojowe;
  - 4) praktyki w jednostkach wojskowych;

- 5) zaliczenia;
- 6) egzamin końcowy – dla elewów, na podoficera – dla kadetów, na oficera – dla podchorążych;
- 7) inne przedsięwzięcia o charakterze organizacyjno-edukacyjnym i szkoleniowym.
11. W ramach kształcenia specjalistycznego żołnierze odbywają praktykę dowódczą w jednostkach wojskowych na stanowiskach:
  - a) dublerów dowódców plutonów w wymiarze dwóch tygodni w przypadku żołnierzy kształconych na oficerów,
  - b) dublerów dowódców drużyn w wymiarze jednego tygodnia w przypadku żołnierzy kształconych na podoficerów.
12. Odpowiedzialność za przebieg i realizację zgodną z programem praktyk, ponoszą dowódcy jednostek wojskowych, w których słuchacze odbywają praktyki.
13. Komendanci szkół wojskowych lub ośrodków szkolenia wyznaczają kierowników praktyk, którzy odpowiadają za właściwą realizację praktyk.
14. W czasie odbywania praktyk zapewnia się słuchaczom warunki do praktycznego dowodzenia, udział w przedsięwzięciach szkoleniowych, uroczystościach wojskowych i państwowych, z udziałem kadry jednostki wojskowej lub pododdziału oraz odpowiednie warunki do samodzielnej nauki.
15. Dowódcy jednostek wojskowych na zakończenie praktyk wystawiają słuchaczom oceny.
16. Organizację kształcenia podaje się do wiadomości żołnierzy przed rozpoczęciem kształcenia.
17. Żołnierze zakwalifikowani do poszczególnych specjalności kształcenia realizują program kształcenia specjalistycznego, ukierunkowany na przygotowanie do objęcia pierwszych stanowisk służbowych w korpusie osobowym oficerów, podoficerów lub szeregowych, w ramach szkolonej specjalności wojskowej.

### **C. Warunki zaliczania poszczególnych okresów kształcenia**

1. Warunkiem zaliczenia poszczególnych okresów kształcenia jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich przedmiotów objętych programami kształcenia.
2. Żołnierz jest zobowiązany dokonać zaliczenia w terminie określonym w harmonogramie nauki na dany okres lub w terminie ustalonym przez komendanta szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia.
3. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego jest uzyskanie przez żołnierza wszystkich przewidzianych w programie kształcenia zaliczeń przedmiotów, praktyki w jednostce wojskowej oraz innych ustalonych programem kształcenia zadań dydaktycznych.
4. Żołnierz nie spełnił warunków dopuszczenia do egzaminu końcowego, jeśli:
  - 1) nie uzyskał zaliczenia lub pozytywnej oceny z zaliczeń, przynajmniej z jednego z przedmiotów objętych programem kształcenia;
  - 2) nie uczestniczył w zajęciach programowych z przyczyn inne niż służbowe powyżej: 10 dni szkoleniowych i więcej w podstawowym okresie kształcenia;
5. Słuchaczowi, który nie zdał egzaminu końcowego, komendant, może wyjątkowo zezwolić na udział w egzaminie poprawkowym, który należy przeprowadzić w

terminie do siedmiu dni od daty zakończenia właściwego egzaminu. W przypadku ponownego uzyskania oceny niedostatecznej, żołnierz będzie kierowany na uzupełnienie zasobów Narodowych Sił Rezerwowych odpowiednio, ze szkół oficerskich – w korpusie podoficerów, natomiast ze szkół podoficerskich i ośrodków szkolenia – w korpusie szeregowych.

6. Komendant może warunkowo dopuścić do egzaminu żołnierza, który z uzasadnionych przyczyn nie spełnił warunków dopuszczenia do egzaminu końcowego.
7. Egzamin końcowy, na podoficera oraz oficera składa się z części teoretycznej i praktycznej.
8. Egzamin przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez komendanta szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia.
9. Żołnierze zdają egzaminy w terminach określonych planem przeprowadzenia egzaminu.
10. Podczas zaliczeń i egzaminu końcowego stosuje się następujące oceny:
  - 1) bardzo dobry (5,00);
  - 2) dobry (4,00);
  - 3) dostateczny (3,00);
  - 4) niedostateczny (2,00).

#### **D. Zakończenie kształcenia**

1. Warunkiem ukończenia kształcenia w szkole wojskowej lub ośrodku szkolenia jest zdanie egzaminu końcowego zarówno z części teoretycznej jak i praktycznej z wynikiem co najmniej dostatecznym.
2. Na zaświadczeniu o ukończeniu służby przygotowawczej w szkole wojskowej lub ośrodku szkolenia wpisuje się ostateczny wynik wyrównany do pełnej oceny, stanowiący średnią arytmetyczną ocen z części teoretycznej i praktycznej egzaminu końcowego, zgodnie z zasadą:
  - 1) od 2,51 do 3,50 - dostateczny (3);
  - 2) od 3,51 do 4,50 - dobry (4);
  - 3) od 4,51 - bardzo dobry (5).